

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Vojtěcha Šimíčka, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobců: **a) H. S., b) H. H., a c) nezl. H. G.**, žalobce c) zastoupen žalobkyní b) jako zákonnou zástupkyní, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasačních stížnostech žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 5. 3. 2009, č. j. 1 Az 24/2008 - 18,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnosti **se odmítají.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 4. 9. 2008, č. j. OAM-3025/VL-07-LE06-PD1-2004, žalovaný zamítl žádost žalobce a) o prodloužení doplňkové ochrany a rozhodl, že se doplňková ochrana udělená podle ustanovení § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) neprodluhuje pro existenci důvodů podle ustanovení § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Rozhodnutími ze dne 4. 9. 2008, č. j. OAM-3026/VL-07-LE06-PD1-2004, a ze dne 4. 9. 2008, č. j. OAM-1-59/VL-09-LE06-PD1-2007, rozhodl žalovaný shodně ve věci žádostí žalobkyně b) a žalobce c).

Rozhodnutí žalovaného napadli žalobci u Městského soudu v Praze samostatnými žalobami, který je (po spojení věcí) rozsudkem ze dne 5. 3. 2009, č. j. 1 Az 24/2008 - 18, zamítl. Proti rozsudku krajského soudu brojí žalobci (dále jen „stěžovatelé“) dvěma samostatnými kasačními stížnostmi [kasační stížnost stěžovatele a) a kasační stížnost stěžovatelky b), podaná i jménem nezletilého stěžovatele c)], v nichž namítají kasační důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Nejvyšší správní soud nejprve konstatuje, že stěžovatelé jsou osobami oprávněnými k podání kasačních stížností, neboť byli účastníky řízení, z něhož napadené rozhodnutí městského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), kasační stížnosti však nepodali včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), ačkoliv byli v rozsudku náležitě poučeni o délce lhůty k podání kasační stížnosti i o počátku jejího běhu.

Z obsahu soudního spisu vyplynulo, že stěžovateli byl napadený rozsudek doručován ve třech samostatných zásilkách do vlastních rukou na stěžovateli uvedenou adresu pro doručování *Praha 8, Na Žertvách 25*. Adresáti nebyli zastiženi, proto byly zásilky dne 9. 3. 2009 uloženy a adresátům byla zanechána výzva, aby si zásilky vyzvedli. Z doručení dále vyplývá, že uložené zásilky nebyly vyzvednuty, a proto byly dne 25. 3. 2009 vráceny městskému soudu. Dále Nejvyšší správní soud ze soudního spisu zjistil, že dne 30. 3. 2009 se stěžovatel a) osobně dostavil na městský soud a převzal do vlastních rukou rozsudek za sebe i za nezletilého stěžovatele c). Dne 31. 3. 2009 se na městský soud osobně dostavila stěžovatelka b) a i ona převzala rozsudek do vlastních rukou. Změnu doručovací adresy na adresu *Praha 8, Pod Kotlaskou 555/5* byla stěžovateli ohlášena městskému soudu dne 9. 7. 2009. Přípisem ze dne 5. 8. 2009 pak byla opětovně stěžovateli ohlášena změna adresy, a to na adresu *Praha 8, Pod Kotlaskou 557/5*.

Podle ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s. musí být kasační stížnost podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí, proti němuž směřuje. Podle věty třetí citovaného ustanovení zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Podle ustanovení § 42 odst. 5 s. ř. s. *nestanoví-li tento zákon jinak, užijí se pro způsob doručování obdobně předpisy platné pro doručování v občanském soudním řízení.*

Podle ustanovení § 46 odst. 3 a § 50c odst. 1 a odst. 4 občanského soudního řádu nebyla-li fyzická osoba zastižena na adrese svého bytu či místa, kde se zdržuje, doručující orgán písemnost, která jí má být doručena do vlastních rukou, uloží. O uložení se zanechá adresátovi v místě doručování výzva, aby si písemnost vyzvedl. Nebude-li uložena písemnost vyzvednuta do 3 dnů nebo, jde-li o písemnost, která má být doručena do vlastních rukou, do 10 dnů od uložení, považuje se poslední den lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl.

Nejvyšší správní soud z doručenek ověřil, že pokus doručujícího orgánu o doručení písemností stěžovateli byl učiněn dne 9. 3. 2009 a vzhledem k tomu, že nebyli v místě doručení zastiženi, byly téhož dne písemnosti uloženy u držitele poštovní licence. Fikce doručení tak nastala ve čtvrtek 19. 3. 2009, a to uplynutím desetidenní úložní doby, jejíž poslední den se považuje za den doručení, i když se stěžovatel o tomto uložení nedozvěděl.

V daném případě byl tedy ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 s. ř. s. dnem určujícím počátek běhu dvoutýdenní lhůty pro podání kasační stížnosti čtvrtek 19. 3. 2009. Na tomto závěru nic nemění ani skutečnost, že stěžovatelé si osobně převzali rozsudky ve dnech 30. a 31. 3. 2009. Již dříve se totiž zdejší soud vyjádřil v tom smyslu, že „[z]a den doručení rozhodnutí, od kterého počíná běžet lhůta k podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), nelze považovat den, kdy stěžovatelka zásilku osobně převzala, pokud se tak stalo poté, kdy již uplynula desetidenní úložní doba, jejíž poslední den se považuje za den doručení, i když se adresát o tomto uložení nedozvěděl (§ 46 odst. 4 o. s. ř.).“ (usnesení ze dne 24. 2. 2004, č. j. 5 Azs 15/2004 – 34, dostupné z www.nssoud.cz). Obdobně se Nejvyšší správní soud vyjádřil i v usnesení ze dne 31. 5. 2004, č. j. 3 Azs 130/2004 – 33, publikovaném pod č. 322/2004 Sb. NSS, z něhož se podává, že „pro běh lhůty k podání kasační stížnosti je právně bezvýznamné, že žalobce si později (po uplynutí lhůty k podání kasační stížnosti) rozsudek u soudu sám vyzvedl. Kasační stížnost, která byla podána ve lhůtě dvou týdnů ode dne, kdy si žalobce rozsudek u soudu sám vyzvedl, je třeba odmítnout jako opožděnou [§ 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.].“

Konec dvoutýdenní lhůty pro podání kasačních stížností tak podle odst. 2 ustanovení § 40 s. ř. s., v návaznosti na výše uvedené, připadl na den, který se svým pojmenováním shodoval se dnem určujícím počátek běhu lhůty, tedy na čtvrtek 2. 4. 2009. Tento den byl posledním dnem pro včasné podání kasační stížnosti, tj. pro její předání soudu nebo zaslání prostřednictvím

držitele poštovní licence, popř. zvláštní poštovní licence, anebo předání orgánu, který má povinnost ji doručit. Kasační stížnosti však byly podány k poštovní přepravě až dne 14. 4. 2009.

Nejvyšší správní soud při svém rozhodování zohlednil i právní názor vyslovený Ústavním soudem v nález ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. III. ÚS 2637/08, dostupném z <http://nalus.usoud.cz>, podle něhož je „s ohledem na specifickou právní úpravu ve správním soudnictví (...) třeba do budoucna na Nejvyšší správní soud apelovat, aby při odmítání kasační stížnosti pro její opožděnost byl pečlivý a obezřetný a aby posuzoval, zda účastník řízení měl v konkrétním případě reálnou možnost předvídat hrozbu odmítnutí kasační stížnosti pro opožděnost a podle toho již v kasační stížnosti argumentovat, resp. navrhnout důkazy.“ Tento apel Ústavního soudu směřuje především na problematiku náhradního doručování fyzickým osobám, což je i posuzovaný případ. Nejvyšší správní soud si je vědom, že od stěžovatelů nelze očekávat znalost českého právního řádu a tedy i problematiky náhradního doručování. Stěžovatelé nicméně měli možnost žádat již v řízení před městským soudem o ustanovení bezplatného právního zástupce. Takový zástupce by jim pak byl schopen poskytnout komplexní právní pomoc, včetně ochrany jejich procesních práv. Stěžovatelé byli bezesporu informováni o možnosti žádat o ustanovení bezplatného právního zástupce, neboť tak pro účely kasačního řízení učinili i bez výzvy soudu a doložili i své osobní, majetkové a výdělkové poměry. Proto je z konkrétních okolností případu, jak jsou popsány shora, zřejmé, že samotní stěžovatelé si svým postupem přivodili nepříznivé rozhodnutí zdejšího soudu. V opožděně podaných kasačních stížnostech se nadto ani neobjevuje žádná argumentace sledující zdůvodnění opožděnosti podání, či snahu o prokázání neúčinnosti uložení zásilky ve smyslu ustanovení § 46 odst. 5, 6 občanského soudního řádu.

Nejvyšší správní soud konečně nepřehlédl ani fakt, že stěžovatelé nejsou v řízení o kasační stížnosti zastoupeni advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). V případě zjevně opožděně podané kasační stížnosti by však bylo přepjatým formalismem a popřením zásady hospodárnosti soudního řízení, aby byl spis vrácen městskému soudu k postupu podle ustanovení § 108 odst. 1 s. ř. s., za situace, kdy nelze kasační stížnost meritorně projednat (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2008, č. j. 7 Afs 34/2008 - 103, dostupné z www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnosti proti rozsudku městského soudu odmítl podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. za použití ustanovení § 120 s. ř. s. jako opožděně podané.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. září 2009

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu